

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΚΕΨΗ

Σελίδες

4

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΜΑΡΤΙΟΣ 1979
Περίοδος Δευτέρα — άριθ. φύλλου 96

Ίδιοκτήτης - Έκδότης - Διευθυντής
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΚΟΜΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ίπποκράτους 63— Όροφος 3ος
Τηλέφ. Διευθύνσεως — Συντάξεως 3630.308

Τιμή φύλλου
Δραχμαί 25

Ο εύαγγελισμός της Θεοτόκου

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Η ιερή και σεπτή μορφή της Παναγίας, που τόσο εκφραστικά αποδίδεται στον ωραϊότερο πίνακα του Γρηγόρη Μπαλογιάννη και συμβολίζει την άγια παρθενική μητρότητα, μάς μεταφέρει νοερά, στην άγια εκείνη ώρα του Εύαγγελισμού της Θεοτόκου, πλημμυρίζοντας τη ψυχή μας με αισθήματα σεβασμού και θαθείας πίστωσης.

Η ζωή και το πνεύμα

ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΦΥΣΗ

Του τακτικού συνεργάτη μας κ. Κ.Ι.ΔΕΔΟΠΟΥΛΟΥ

Μπορεί κανείς να αμφισβητήσει αν ο Θεός δημιούργησε τον υλικό κόσμο. Ιούτο, γιατί δεν ξέρει κανείς αν αυτός ο κόσμος, ο υλικός, είναι αξιος του Θεού. Δεν μπορεί όμως κανείς να αμφισβητήσει ότι δημιούργησε τον κόσμο των πνευμάτων και ότι Αυτός είναι που έμπυχνώνει και ζωντανεύει μέσα μας αυτό που ονομάζουμε πνεύμα. Έδώ ακριβώς βρίσκεται η μοναδική πράξη του Θεού, η ουσία του, πάνω στην οποία θα μπορούσαν να συμφωνήσουν και οι πιστοί και οι άθεοι. Και κατά το αυτό, είμαστε εμείς οι άνθρωποι φτιαγμένοι κατ' εικόνα Έκείνου. Η υλική μας έκδηλωση και αδέσια είναι και ατελεσφόρητη. Και είναι η υλική μας αυτή εκδήλωση ατέλης γιατί είναι το αποτέλεσμα μιας καταστάσεως της οποίας είμαστε αιχμάλωτοι και όχι δημιουργοί. Ένεργουμε αληθινά μόνο όταν ξυπνάμε μέσα στη ζωή του πνεύματος αλλά και ξυπνάμε και τους άλλους μέσα στη ζωή αυτή. Δημιουργώντας άλλες ψυχές, δημιουργούμε και τη δική μας ψυχή. Κι έτσι γινόμαστε συνεργάτες της υπέρτατης αυτής πράξεως με την οποία Έκείνος καλεί όλες τις υπάρξεις στη ζωή, δίνοντάς τους την ευκαιρία να μετασούν στη δημιουργία. Έξ' άλλου, στο πνεύμα υπάρχει το άκέραιο, το όλο, που δεν υπάρχει στη φύση. «Η πράξη ξέρει τα μυσά, τ' ακέραιοι ξέρει ξέρει», είπε ο ποιητής. Δεν κάνουμε τίποτα, βοηθώντας τους ανθρώπους υλικά, πρέπει πνευματικά να τους βοηθάμε. Ευκολότερη όμως — μ' όλα τα αντίθετα φαινόμενα — είναι η υλική βοήθεια από την πνευματική. Κάθε υλική βοήθεια πρέπει να είναι το όργανο μιας πνευματικής βοήθειας. Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να χωρίζεται η υλική βοήθεια από την πνευματική. Τουτό, γιατί ο άνθρωπος δεν είναι κάτι που τεμαχίζεται.

Με τους συνανθρώπους μας μόνο πνευματικές σχέσεις έχουμε. Οι υλικές σχέσεις ας ακολουθούν τις πνευματικές, όπως ο υπηρέτης ακολουθεί τον κύριό του. Σήμερα το σύνολο σχεδόν των συνανθρώπων

μας σκέπτεται πως οι πνευματικές σχέσεις δεν έχουν νόημα παρά ως προπαρασκευαστικές των υλικών σχέσεων. Η αλήθεια όμως βρίσκεται ακριβώς στο αντίθετο. Γιατί αυτές οι υλικές, οι αισθητές σχέσεις, δεν γίνονται πραγματικές, ουσιαστικές, παρά μόνον όταν έμπυχνθούν από το πνεύμα. Είναι, εξ' άλλου, αξιοσημείωτο ότι η απουσία δεν καταστρέφει την ουσιαστική, δηλαδή την πνευματική, επικοινωνία ανάμεσα σε δυο υπάρξεις (π.χ. ανάμεσα μητέρας και παιδιών, ανάμεσα φίλων ή συζύγων), αλλά, αντίθετα, η απουσία τη δυναμώνει αυτήν την επικοινωνία. Μπορούσε η επικοινωνία αυτή πνευματική να μην υπήρχε όταν οι υπάρξεις ήταν πολύ κοντά ή μια στην άλλη. Έτσι, καταλαβαίνουμε πως ούτε ο χρόνος ούτε ο χώρος έχουν καμιά έπληρη πάνω στην πνευματική επικοινωνία. Συνήθως, οι άνθρωποι δεν έχουν μεταξύ τους παρά σχέσεις χρονικές, καθορισμένες από τα γεγονότα ή από τις διακυμάνσεις της επιθυμίας. Έν τούτοις, ξέρουμε πολύ καλά πως οι μόνες πραγματικές σχέσεις είναι εκείνες που αφορούν την ουσία τους, δηλαδή το πνεύμα τους, την ψυχή τους. Αυτές είναι οι σχέσεις που θαχουμε μαζί τους στην αιωνιότητα. Κι αυτές οι σχέσεις αρχίζουν από εδώ κάτω.

Έχω πάντοτε να κάνω με υπάρξεις αισθητές που κινδυνεύουν κάθε στιγμή να τις πληγώω και που καθέκον έχω να τις προσέχω. Γιατί στις αισθητές, τις υλικές, σχέσεις υπάρχει ένα είδος εικόνας των πνευματικών σχέσεων στις οποίες αυτό το σώμα μετέχει. Πάντα το υλικό, το αισθητό, ζητάει να αποκλειστεί το πνευματικό, ενώ θα έπρεπε να αλληλοεπιδράζονται το υλικό με το πνευματικό. Τότε και μόνο αρχίζουμε ναχουμε με τους συνανθρώπους μας πραγματικές σχέσεις, σχέσεις δηλαδή που αποκτούν το χαρακτήρα της οικειότητας, σχέσεις πνεύματος, όταν νιώθουμε πως είναι αυτός ο Θεός που λατρεύουμε εσωτερικά. Όλες οι άλλες σχέσεις δεν είναι σωματικές. Άς προσέ-

Συνέχεια στη 4η σελ.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ

«Πρέπει να ανασυσταθεί το συντομότερο η Όλυμπιάδα τραγουδιού»

Πιστεύει η περίφημη ελληνορωίδα τραγουδίστρια ΣΟΝΙΑ ΣΑΓΚΑΡ

και συνεχίζει:

“ΣΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΘΑ ΒΡΟΥΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΤΟΥΣ,”

● Σ' αυτό το φύλλο η ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΚΕΨΗ συνεχίζει την έρευνά της γύρω από το Έλληνικό τραγούδι και τα προβλήματά του, με τις απόψεις μιας γνωστής καλλιτέχνιδος του Έλληνικού πενταγράμμου.

● Στην έρευνά μας αυτή, που άρχισε σε προηγούμενα φύλλα μας, έχουν μέχρι τώρα έγκρασει τις γνώμες τους οι διακεκριμένοι καλλιτέχνες του ελληνικού τραγουδιού, Μαρινέλλα, Βίκη Μοσχολιού, Νάντια Κωνσταντοπούλου, Χριστίνα, Άντζελα Ζήλεια, Σώτος Παναγόπουλος, Σάκης Παπανικολάου, Γιάν. Καστρινός, Γιάν. Σπάρτακος, Έλπιδα, Γ. Κοινούσης, Μιχ. Βιολά-

Μια έρευνα που πραγματοποιεί ο διευθυντής μας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΜΙΝΗΣ αποκλειστικά για την έφημερίδα μας

ρης, Μαίρη Άλεξοπούλου, Χρ. Κολοκοτρώνης, Κ. Βενετσάνος, Κική Τζαβάλλα, Πόπη Άσπεριάδου, Ζωρζ Μέλντου κ.ά.

● Στά επόμενα φύλλα μας θα παραθέσουμε τις απόψεις και άλλων κορυφαίων εκπροσώπων του ελληνικού πενταγράμμου ώστε γό αναγνωστικό μας κοινό να πληροφορηθεί ασφαλέστερα για τις θέσεις και τα πιστεύω τις γνώμες και τις αντιρρήσεις, εκείνων που έχουν συμβάλει άμεσα κι' αποφασιστικά στη διαμόρφωση και εξέλιξη του σύγχρονου ελληνικού τραγουδιού.

ΣΟΝΙΑ ΣΑΓΚΑΡ

● Ποιά πρέπει να είναι κατά τη γνώμη σας η σύγχρονη Έλληνική μουσική παραγωγή ώστε να εκφράζει πιδ άμεσα και πιδ πιστά την σημερινή καλλιτεχνική αντίληψη και αίσθηση του λαού μας;

● Πιστεύω, ότι μόνο στις πηγές του δημοτικού μας τραγουδιού θα πρέπει οι συνθέτες μας να αναζητήσουν τα θέματα τους, για ν' ανταποκριθούν στις πνευματικές και αισθητικές απαιτήσεις του λαού μας. Βέβαια, με έξυγχρονισμό αντίληψη και τεχνική και όπουσδήποτε, η μουσική να γράφεται πάνω σε στίχους που να έρμηνεύουν την ελληνική ψυχή, την ελληνική λερακτική της οικειότητας, σχέσεις πνεύματος, όταν νιώθουμε πως είναι αυτός ο Θεός που λατρεύουμε εσωτερικά. Όλες οι άλλες σχέσεις δεν είναι σωματικές. Άς προσέ-

● Που αποδίδετε τις διάφορες εκφραστικές τάσεις των τελευταίων ετών, που καλλιεργούνται από τους συνθέτες της έλαφράς μουσικής όπως π.χ. (το νέο κύμα, το έλαφρολαϊκό τραγούδι, η μουσική πόπ κλπ.;

● Άσφαλώς, η άρχη του κακού είναι η έμπορική σκοπιμότητα, που ξεκινάει από τις Έταιρίες δίσκων και προχωράει έως τους

στιχουργούς, τους συνθέτες και τους τραγουδιστές ακόμη. Βέβαια σ' αυτή την άλυσίδα δεν έχουν όλη συμμετοχή. Υπάρχουν και εξαίρεσεις. Το μεγάλο όμως ποσοστό, των παραγόντων, του έλαφρού μας τραγουδιού σκέπτεται, μόνο την έπιτυχία με βάση το οικονομικό κέρδος.

● Είσθε υπέρ των καλλιτεχνικών φεστιβάλ και γενικότερα των μουσικών διαγωνισμών μεταξύ των νέων καλλιτεχνών, η νομίζετε ότι με αυτόν τον τρόπο δεν έξυπηρετείται ουσιαστικά η μουσική στον τόπο μας;

● Είμαι υπέρ των διαγωνισμών και των Καλλιτεχνικών Φεστιβάλ, άρκει, να μην άδικούνται άρισμένες πολύ άξιόλογες προσπάθειες και άπογοητεύονται οι καλλιτέχνες, άντι να έναρμόνυνται και να ένισχυάνται στις προσπάθειές τους.

● Ό θεσμός της Όλυμπιάδας τραγουδιού, που είχε θεσπισθεί στον τόπο μας κατά την διάρκεια της Δικτατορίας, αλλά είχε έθνηδη καλλιτεχνική άπήχηση, έπρεπε κατά τη γνώμη σας να καταργηθεί; Και γιατί;

● Έγώ νομίζω, ότι θα πρέπει, το συντομότερο να ανασυσταθεί η Όλυμπιάδα Τραγουδιού, γιατί έλλειψη της υπήρχε αίσθηση κατά τα τελευταία χρόνια δεδομένου, ότι έκτος από την πλατεία καλλιτεχνική προβολή του τόπου μας στο έξωτερικό, λείπουν πιδ άπ' το κοινό και οι ευκαιρίες να άκούσει από κοντά έξυους καλλιτέχνες διεθνούς κύρους, όπως τον Άζναβούρ, τον Άνταπόλν Τζόνν Χάλιντάιη και πολλούς άλλους που πέρασαν άπ' την σκηνή της Όλυμπιάδας Τραγουδιού.

● Ποιά είναι τα σχέδιά σας για το μέλλον;

● Σκέπτομαι να άφασιωθώ μελλοντικά, στη δημιουργία σύγχρονου δημοτικού τραγουδιού με τη συνεργασία άσφαλώς και άλλων συναδέλφων και συνθετών.

ΝΕΑ ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Ένωσε τις δημιουργικές δυνάμεις

Με πολύ έπιτυχία άνοιξε τις πόλες της η Τη Όμαδική Έκθεση Ζωγραφικής των μελών της «Πανελληνίου Έταιρείας Πολιτισμού Γραμμάτων και Τεχνών», παρουσία πολυπληθούς κοινού και έκλεκτών άνθρώπων της άθηναϊκής κοινωνίας. Τά έγκαινία της έκθέσεως πιδ έγιναν τδ θράδυ της 22ας τρέχ. μηνός Μαρτίου, στο μόνιμο έκθετήριο της Έταιρείας Πολιτισμού (Βαλτατσίου 61 — Πλατ. Έξαρχείου), έορτάστηκαν, με τη συνοπτική εισήγηση γύρω άπ' τα έκθέματα και τους έκθέτες, του κ. Προέδρου της «ΠΕΠΓΤ» και μ' ένα ευχάριστο φιλολογικό πρόγραμμα, που παρουσίασε το λογοτεχνικό τμήμα της Έταιρείας, άμέσως μετά τη δεξίωση. Άξίζει να σημειωθεί η έξυγνα οργανωμένη παρουσία στα έγκαινία του Πντανέως του Πανεπιστημίου Άθηνών και διακεκριμένου καθηγητού της Φιλοσοφίας κ. Εύγγελου Μουτσόπουλου ό όποιος μετά του Προέδρου της Έταιρείας κ. Γεωργίου Κομίνη, μελέτησαν έκτεταμένως όλα τα έργα της έκθέσεως και ακολουθώς συνεχάρησαν τους παρευρισκόμενους καλλιτέχνες, εκφράζοντας ικανοποίηση για τη γενικότερη άνέλιξη του δημιουργικού έπιπέδου, στο χώρο των Καλών Τεχνών, τα τελευταία χρόνια στον τόπο μας. Ό κ. Πρότανης ακολουθώς, εξέφρασε το θαυμασμό του, για την άγωνιστική συμβολή της Έταιρείας Πολιτισμού, με έργα δημιουργικά, πολιτισμού και πρόδου, στη σύγχρονη πνευματική μας ζωή.

Στην έν λόγω έκθεση παρουσίασαν έργα τους οι ζωγράφοι: Κ. Μαργέλλης, Γ. Μούγας, Εύστ. Παραβάτος, Ν. Παντεσφίλης, Κ. Γκίνης, Έλ. Καρδέλας, Σπ. Πολυμήνος, Νατ. Χριστέλλη, Μ. Σερπαντιέ, Α. Σούρδη, Έλ. Καλκάνη, Ν. Κεφάλας, Παν. Σιάγκρης, Φ. Γιαννοπούλου - Μπαδαρέζου, Μιχ. Μπούνης, και άλλοι.

Νέα μέλη στην Έταιρεία Πολιτισμού

Η Έλευθερη Σκέψη χαιρετίζει την είσοδο των κάτωθι νέων μελών, μέσα στους δημιουργικούς κόλπους της «Πανελληνίου Έταιρείας Πολιτισμού Γραμμάτων και Τεχνών», γιατί πιστεύει στη γόνιμη και καρποφόρα συνεργασία τους με τη διοίκηση του Σωματείου, πάνω σε κοινά Πνευματικά και Πολιτιστικά ιδεώδη, και συγχαίρει τους νεοεξερχόμενους λογοτέχνες και καλλιτέχνες κ.κ. Δανάη Βογιατζήδου, Γεωργία Τσιροπούλου, Εύστ. Παραβάτος, Γ. Μαυράκη, (άπδ Άθήνα), Γ. Ζωγραφάκη Β. Κουτσμπέλλα, Κ. Σάλτα, Α. Δαφνομήλη, Ν. Κεφαλά, (άπδ Θεσσαλονίκη) και Εύαγγ. Άσπιώτη (άπδ Σέρρες).

Τουρισμός

● Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπεζής της Έλλάδος το 1978 εισπράχθηκε ταξιδιωτικό συνάλλαγμα 1.326.000.000 δολάρια έναντι 981.000.000 το 1971 (αύξηση 35,2%). Τον μήνα Δεκέμβριο εισπράχθηκαν 79.000.000 δολάρια έναντι 43.000.000 δολάρια τον Δεκέμβριο 1977 (αύξηση 83,7%). ● Η μέση κατά κεφαλή δαπάνη στην περίοδο Ιανουαρίου — Δεκεμβρίου 1978 άντλησε σέ 293 δολάρια ΗΠΑ έναντι 248 δολάρια το 1977 και 224 δολάρια το 1976.

Γ. ΚΟΜ.

Ο θέμης Κελένης στον «Παρνασσό»

● Στις 3 προσεχούς Άπριλίου, από την μεγάλη αίθουσα του Φιλολογικού «Παρνασσού» θα έκτεθούν έκαστον είκοσι περίπου έργα από σπάτουλα του έκλεκτου ζωγράφου άπ' την Καβάλα Θέμη Κελένη. Η έκθεση αυτή, που άρθμει το καταπληκτικό νούμερο των 48 άτομικών έκθέσεων του Πανελλήνιου πιδ καθιερωμένου Μακεδονα καλλιτέχνη, θα είναι διαρκείας δέκα πέντε ήμερών και θα έχει για γενικό τίτλο «Καλοκαίρι στα νησιά τδ Αιγαίου».

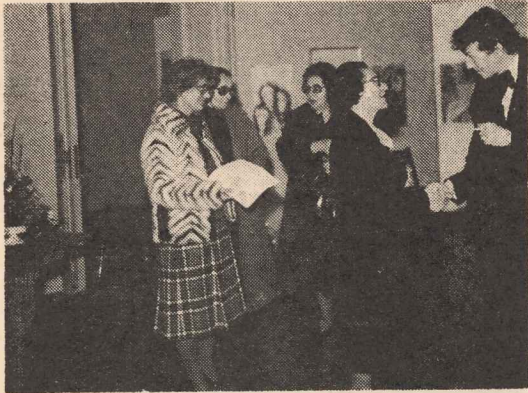
Και άλλοτε χαρήκαμε την έαρινή δροσιά, το ξέφυρο και το μπάτι, μέσα άπ' τους γοητευτικούς πίνακες, με τις ειδυλλιακές παραστάσεις, και τους ρομαντικούς περιπάτους του Θέμη Κελένη. Και είλικρινά άγαπήσαμε και ψυχολογικά συνδεθήκαμε με τα γλυκά όνειρα που γεννιούνται μέσα άπ' τα γλυκά χρώματα των ταμπλώ του που γεμίζουν την ψυχή μας άνθρωπιά, γαλήνη κι αίσθημα. Γι' αυτό, θα πιστεύουμε άνεπιφύκτα, ότι η καινούργια του αυτή παρουσία, θα άποτελέσει, ένα καινούργιο σταθμό, στην τόσο σύντομη και στερή άνοδική πορεία του. Άνωτέρω εικονίζεται ένα χαρακτηριστικό δείγμα της σύγχρονης δουλειάς του.

Γ. ΚΟΜΙΝΗΣ

Πληρώστε και έσεις
τή συνδρομή σας

ΣΤ.Π. ΕΔΩ ΝΕΙΑΤΑ!!!

Αναδρομική έκθεση ζωγραφικής της ΣΩΣΗΣ ΛΙΟΡΗ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΗ

Ένα στιγμιότυπο από τα εγκαίνια της ατομικής έκθεσής με αναδρομικό χαρακτήρα της ζωγράφου Σωσής Λιόρη - Κυπαρίσση, που έγιναν με πολύ επιτυχία την 1ην Τρέχ. Μαρτίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων, με την συμμετοχή έκλεκτων ανθρώπων του πνευματικού και καλλιτεχνικού μας κόσμου και κοινού. Την εορτή τίμησε με σύντομη ομιλία του ο πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Λογοτεχνών και διευθυντής μας κ. Γεώργιος Κομίνης, ο οποίος έζησε την προσωπικότητα της καλλιτέχνιδος και το έργο της, που είναι άξιο κάθε εκτίμησής.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΟΙΗΣΗ

Χειρουργείο

ΒΑΣ. ΚΟΥΤΣΙΜΠΕΛΑ

Άκουσα την αγωνία του αρρώστου
που χειρουργούσα.
Είχε συντονιστεί με τη φωνή,
που μέσα μου ζούσα.

Είδα στη μάνα τη χαρά,
για το χειρουργημένο γιού της την πορεία
και ή καρδιά τα χείλη κίνησε
προφέροντας σε Σένα ευχαριστία.

Αλληλογραφία

Αξ. κύριον
Γεώργιον Ν. Κομίνην
Πρόεδρον Συλλόγου Ελλήνων Λογοτεχνών,
όδου Ίπποκράτους 63, 3ος όροφος,
ΑΘΗΝΑΣ

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,
Σήμερα, 28ην Τρέχ. μηνός έλαβα την εύγενή πρόσκλησίν σας ή οποία με πληροφορεί ότι πρόκειται να μου άπονενμηθί ανάγλυφος τιμητική περγαμηνή «Τιμής Ένεκεν» διά την συμβολήν μου εις την κοινωνικήν ζωήν του τόπου και την έν γένει πολιτείαν μου, όπως τό διατυπώνετε εις την σχετικήν εγκυκλίό σας.

Εύχαριστώ βαθύτατα διά την προσγινόμενην εις τό πρόσωπέν μου τιμήν. Άτυχώς, έν οικογενειακόν περιστάτικόν με υποχρεώνει να μην είμαι εις θέσιν να μετακινηθώ από Θεσσαλονίκη παρά την ζωηράν μου επιθυμίαν να παραστώ κατά την άπονενμήν της Περγαμηνής.

Συγγενικόν μου πρόσωπον διαμένον εις Αθήνας, θα σας τηλεφωνήσει και θα παραστή άντ' έμού διά να παραλάβη από Έμάς τό τιμητικόν Δίπλωμα, θα καταβάλη δέ τό αντίτιμο της δικής του προσκλήσεως.

Εύχαριστώ και πάλι, προσθέτω ότι επιθυμώ να είμαι μεταξύ των έγγραφησμένων μελών εις την «Πανελλήνιον Έταιρείαν Πολιτισμού».

Μετά πάσης τιμής
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΣ
(Λογοτέχνης)

ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 63
ΑΘΗΝΑΙ

Ευχόμεθα πρόδον, επιτυχία Συλλόγου, Λυπούμεθα άδυνατούμεν παραστώμεν παρά επιθυμίας εορτήν άποννομής περγαμηνών. Παράκλησις έγκειρον άποστολήν έντύπων γνωρίσατε τρόπον άποστολής συνδρομών ή άλλων υποχρεώσεων εύχαριστούμεν,
ΜΑΡΙΑ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ — ΕΙΡΗΝΗ ΔΑΣΚΑ

Κύριον ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 63
ΑΘΗΝΑ

Εύχαριστώ δι' εύγενική σας πρόσκληση και τιμή της άποννομής ανάγλυφου περγαμηνής. Δυστυχώς ή μετακίνησή μου, Σέρρες είναι άδύνατος.
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»
Μ. ΚΟΜΗΤΟΥΔΗ ΣΕΡΡΑΙ

Για μιά ζωντανή φωνή!

ΝΤΟΡΕΤΤΑΣ ΠΕΠΠΑ

Η έφημερίδα πάνω στον καναπέ.
Τόνα φύλλο στη μιά γωνία
και τ' άλλο στην αντίκρινή
Γεγονότα θιαστικά.
Ταινία γυρισμένη σε γρήγορο ρυθμό, σχεδόν
(άστειο.

Μιά σελίδα πεταμένη σ' ένα μαξιλάρι
του καναπέ με τό κόκκινο κάλυμα.
Διπλωμένη στους κοιμηματογράφους
Φαίνεται ακόμα ή στήλη με τά κοινωνικά
και τό ώροσκόπιο.
Η άλλη σελίδα όρθάνοιχτη,
φωνάζει, κρίνει, καταγγέλλει:
«Η χουντική προμήθεια των άχρηστων μινω-
(τήρων».

«Κατέπεσεν άεροσκάφος»
«Αδύναμη ή Κυβέρνηση στα προβλήματα»
Πάν' άπ' τον καναπέ τά μιμιτελά.
Δυό μικρά παγωμένα σκυλάκια.
Κι ή κούκλα με τά κίτρινα τριαντάφυλλα,
παραδίπλα.
Τά γεγονότα καίτονται άνοιχτά στα πόδια του.
Αδιάφορο τό βλέμμα
στηλωμένο άπέναντι στη θαμνή κουρτίνα,
μυστεύει τη φωνηστή φιλανισία των δένδρων
στο άντικρυνό μπαλκόνι σκαρφαλωμένη.
Ζωντανή φωνή πουθενά!

Φωνές μηχανικές.

Τ' αυτοκίνητα τρέχουν, κορνάρουν.

Ακούγονται φρεναρίσματα.

Οί οικοδόμοι χτίζουν πολυκατοικίες.

Όλο και περισσότερες.

Όλο και πιο πολλές φυλακές.

Ό ήχος άπ' τά σφυριά στ' αδιά μου.

Η έφημερίδα με την τυπωμένη γλώσσα.

Φωνάζει γεγονότα.

Μιά ζωντανή φωνή!!

Όχι φωνές ανθρώπων μηχανικών.

Κουρδισμένοι, ρολόγια,

στο έλάχιστο δευτερόλεπτο του χρόνου,

διάζονται, όσο κι αυτός,

να πεθάνουν.

Τό μονότονο τρίξιμο της νεκρής αίσθησης.

Η σκέψη μυρίζει ρουτίνα.

Η σκόνη της άσφάλτου.

Δίπλα, σκυθρωπά και όρώμικα

καχεκτικά δέντρα.

Ανθρωποι της μοναξιάς και του χρόνου.

Άδεια μάτια, άδειο στόμα, σφιγμένα δόντια,

που θαρρούν πως έζησαν.

Μιά ζωντανή φωνή!!!

Η φλόγα της φύσης και της ψυχικής λευτεριάς.

Η έφημερίδα στον καναπέ, φωνάζει γεγονότα.

Κάποια ροπαλίνη μορφή διάστησε,

στο πεζοδρόμιο.

Κι ούτε μιά ζωντανή φωνή...

Νέα της Θεσσαλονίκης

Απ' τή ΛΙΤΣΑ ΚΑΣΤΑΝΗ

Ο πρόεδρος του «ΣΕΛ» στή Θεσσαλονίκη

Στή διάρκεια του έορταστικού τριμήνου της 25ης Μαρτίου ένα τμήμα του πνευματικού κόσμου της Θεσσαλονίκης, είχε τη χαρά να συναντηθεί και να συσχεφθεί —πάνω σε μελλοντικές προοπτικές συνεργασίας— με τον πρόεδρο του «ΣΕΛ» και της «ΠΕΠΠΤ» κ. Γεώργιο Κομίνην, ο οποίος άνοιξε διά πλατα τις πόλες και των δύο μεγάλων Σωματείων που ήγείται, για να στεγάσει επίλεκτα μέλη των Γραμμάτων, της Τέχνης και της «Επιστήμης κι' άπ' τον πνευματικό χώρο της Μακεδονίας.

Ο κ. Κομίνης, έξάλλου, στή διάρκεια της ολιγοήμερου έδω παρμονής του, ζήτησε πληροφορίες και έλαβε στοιχεία, γύρω από την προσωπικότητα και τό κοινωνικό και πνευματικό έργο, διαφόρων προσωπικοτήτων της Μακεδονίας, προκειμένου να εισηγηθή την επιβράβευσή τους στο ΔΣ του «Συλλόγου Ελλήνων Λογοτεχνών», για να τιμηθούν από τον Σύλλογο, σε προσεχείς εκδηλώσεις του Τρέχ. έτους.

Μιά ένδιαφέρουσα ατομική έκθεση

Μιά στιγμή, άπ' τα εγκαίνια της ατομικής έκθεσής ζωγραφικής του Σπύρου Πουλημένου, που πραγματοποιήθηκαν την 1ην Τρέχ. μηνός Μαρτίου, στην αίθουσα έκθεσών της «Πανελληνίου Έταιρείας Πολιτισμού Γραμμάτων και Τεχνών» (Βαλτετσίου 61 Πλατ. Έξαρχων), με πλούσια συμμετοχή μελών και φίλων του καλλιτέχνη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ή εργασία του Πουλημένου, που εκτίθεται για πρώτη φορά στο σύνολό της άπασχόλησε τον Τύπο κατ' επανάληψη με εύμενη σχόλια.

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ

Γιά τήν ατομική έκθεση του Σπ. Πουλημένου

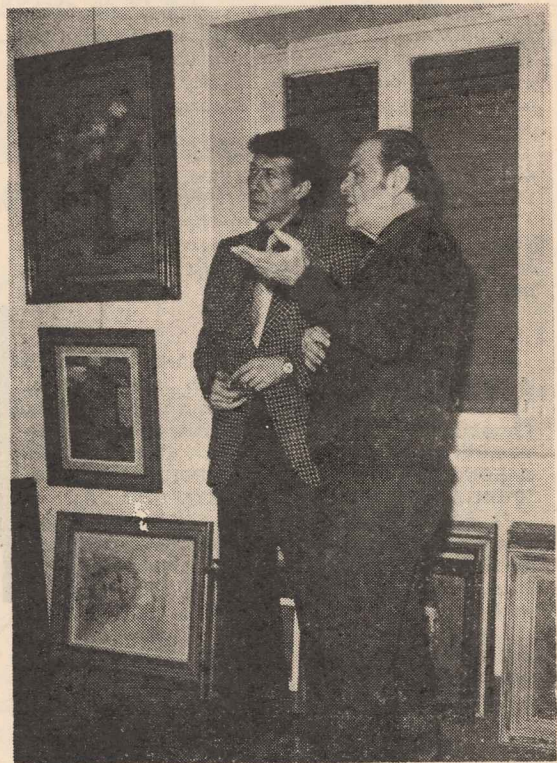
Η ζωγραφική του Πουλημένου, άγγίζει τις χορδές εκείνες, της ψυχής, που μάς φέρνουν κοντά στον άνθρωπο, ανάγκη που πρέπει να προσφέρει ή τέχνη. Η φαντασία συμβαδίζει με τις έντυπώσεις από την καθημερινή ζωή, προσφέροντας έτσι τό πηγαίο, τό αθόρυγο, μέσα από τό έργο, επιτρέποντας στο κοινό να έρθει σ' έπαφή με την προσωπικότητα του καλλιτέχνη.

Σύγχρονα χρώματα, με έξωρη δομή της φιγούρας και με θεματολογία τέτοια, που δίνουν στο κάθε έργο τη δική του δύναμη, χωρίς να τό στρατεύσουν σ' ένα προγραμματισμένο μήνυμα.

Πλησιάζοντας περισσότερο κάθε έργο του Πουλημένου βρίσκουμε έπωσθήποτε μιά νότα από τον ίδιο μας τον έαυτό, που υπάρχει: άκαθόριστα στο υποσυνείδητό μας.

Κ.

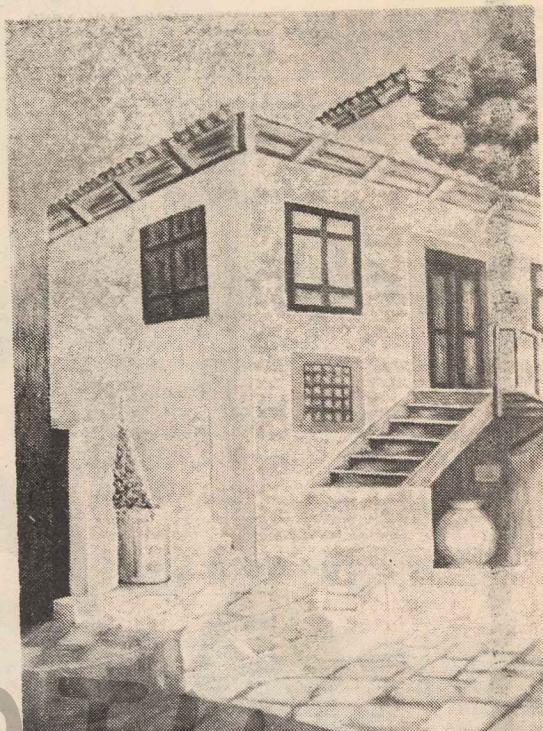
Ματιές στα Άτελιέ των Καλλιτεχνών

Ένας ακόμη ναός καλλιτεχνικής δημιουργίας δέχθηκε πρόσφατα την επίσκεψη του διευθυντού μας κ. Γ. Κομίνην, που πραγματοποιήθηκε στον κύκλο μίας προγραμματισμένης σειράς στενότερων έπαφών και γνωριμίας του διευθυντού μας, με τό έργο και τό σύστημα εργασίας των καλλιτεχνών.

Στή φωτογραφία, ένας διακεκριμένος του χρωστήρα, ο κ. Σπύρος Δαγαλαρίδης, έξηγεί στον έπισκέπτη του κ. Γ. Κομίνην, που κυριολεκτικά άποθαυμάζει τά έργα του, τά... μυστικά της μαγικής δουλειάς του.

Η πινακοθήκη μας

ΙΩΑΝΝΑ ΓΛΥΜΗ: «Σοκκάκι της Σκιάθου»

ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΑΤΟΥ: «Δάσος»

Φιλοτελετικά νέα

1. Από τον Όργανισμό των ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ ανακοινώνεται ότι στις 12 Μαΐου 1979 θα κυκλοφορήσουν δύο (2) νέες σειρές γραμματοσήμων με τίτλο.

α. EUROPA CERT 1979
Η σειρά αυτή θα αποτελείται από ένα (1) διπλό γραμματόσημο κλάσεως 4 και 7 δραχμών, σε συνολική ποσότητα 1.000.000 τεμαχίων διπλών γραμματοσήμων και

β. ΕΠΕΤΕΙΟΙ — ΓΕΓΟΝΟΤΑ (ΤΜΗΜΑ Α').
Η σειρά αυτή θα αποτελείται από τις κλάσεις 1,50 — 2 — 3 — 4 — 10 και 20 δρχ. με τεμάχια 6.000.000 — 6.000.000 — 5 εκ. — 7 εκ. 3 εκατ. — 8 εκατ. αντίστοιχα.

2. Την ίδια μέρα θα κυκλοφορήσουν και εικονογραφημένοι φάκελοι με επικολλημένα τα ανωτέρω γραμματόσημα και σφραγισμένα με ειδική αναμνηστική σφραγίδα· οι οποίοι θα πωλούνται, της Α' σειράς 15 δραχμές και της Β' σειράς 44,50 δραχμές ο καθένας.

Οι φάκελοι αυτοί θα πωλούνται από το Κεντρικό Φιλοτελικό Γραφείο (Αιόλου 109) επί ένα 15νήμερο, εκτός εάν εξαντληθούν ενωρίτερα.
Όσοι ενδιαφέρονται για την προμήθεια τέτοιων φακέλων πρέπει να δώσουν σχετική παραγγελία σε οποιοδήποτε Ταχυδρομείο της Χώρας μέχρι της 28 Απριλίου 1979.

Από τον Όργανισμό των ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ ανακοινώνεται ότι στις 15 Μαΐου 1979 διακόπεται η πώληση από τα Ταχυδρομικά Γραφεία των Γραμματοσήμων των αναμνηστικών σειρών «EUROPA CERT 1978», «80Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ» και «150 ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ».

Ανεξάρτητα από αυτό, όσοι διαθέτουν γραμματόσημα από τις ανωτέρω σειρές, θα μπορούν να τα χρησιμοποιούν για την ταχυδρομική Ταχ. αντικειμένων, οποτεδήποτε και για άοριστο χρονικό διάστημα.

— Επίσης ανακοινώνεται ότι εκτυπώθηκαν και θα κυκλοφορήσουν στις 16.4.1979, ειδικά αναμνηστικά διπλώματα, τα οποία θα πωλούνται, σε κάθε ενδιαφερόμενο, από τα Ταχυδρομικά Γραφεία και τους μεταπωλητές γραμματοσήμων.

Τα διπλώματα αυτά θα έχουν διαστάσεις 31 X 23 εκατοστά και θα φέρουν επικολλημένο το γραμματόσημο των 30 δραχμών της σειράς «ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α'» — «Ελληνικά νησιά Αιγαίου», που θα είναι σφραγισμένο με σφραγίδα χωρίς ημερομηνία.

Η πώληση των διπλωμάτων στους ενδιαφερομένους, θα γίνεται στην τιμή των 50 δραχμών το καθένα. Σε περίπτωση ταυτόχρονης αγοράς πάνω από 50 διπλωμάτων από το αυτό πρόσωπο, θα χορηγείται έκπτωση 20% στην τιμή πωλήσεώς τους.

Η ζωή και το πνεύμα

Συνέχεια από τη 1η σελ.
ζούμε όμως. Αναγκάζομαι να είμαι να επιζητούμε την ανθρωπότητα, να επικοινωνώ ως οκοί, γιατί ουσί υποθέτει ότι οι άνθρωποι είναι χωρισμένοι και ζητάνε να σπασουν το χωρισμό, τονίζοντας και υπογραμμίζοντας έτσι το χωρισμό αυτόν. Αρκεί να ανακαλύπτουν τους εαυτούς των ως οντα πνευματικά. Γίγεται πραγματικότητα η ανθρωπότητα επικοινωνία, δηλαδή η πνευματική, χωρίς εκκίνηση, χωρίς το φταχτό του ηθελμένου και του προγραμματισμένου. Τότε πραγματοποιείται η επικοινωνία αυτή σαν να μην την είχε κανείς σκεφθεί, όπως π.χ. συμβαίνει στον έρωτα.

Υπάρχει ένα ένστικτο άρπαγής, μία τάση για λάφυρα, που σπρώχνει τις υπάρξεις σε μία σύγκρουση άλληλοκαταστροφής. Ίσως θα πρέπει να πούμε πως την τάση αυτή πρέπει μάλλον να προσπαθούμε να την μετατρέψουμε σε κάτι άλλο παρά να την ξεριζώσουμε. Τόσο είναι αλήθεια πως πρέπει από τη φύση να δανειζόμαστε τις δυνάμεις που θα υπηρετήσουν το πνεύμα. «Εται γεννιέται αιγά· αιγά μία καινούργια άποψη της αυτοθυσίας. Άλλα τα άκρα είναι περισσότερο άπ' ό,τι νομίζουμε συγγενικά. Γενικεύσατε το ένστικτο των λαφύρων, την τάση για τη λεία, και ο κόσμος γίνεται ένα σφαγείο. Γενικεύσατε την ιδέα της αυτοθυσίας, και δεν θα υπάρχουν παρά θύματα για το θύστη αστήρι. Μπορεί κανείς να τη σχεδόν για όλους τους ανθρώπους πως όταν αφήνεται στον εαυτό τους, είναι συγχρόνως όμοι, άσπλαγνοι, θλιβεροί και περιορισμένοι. Αυτό, μας συμβαίνει κάθε φορά που κατεβαίνουμε έως τη φύση και εξισωνόμαστε μ' αυτή. Κάθε φορά που ά νοιγώμαστε στη ζωή του πνεύματος λουζόμαστε μέσα σ' ένα φως καυμένο από καλωσύνη, από γλυκύτητα και από χαρά. Ο κορυφαίος κριτικός της λογοτεχνίας στις ημέρες μας, ο Σαρλ Ντύ Μπός, την ημέρα που δέχτηκε την έλαση του χριστιανικού μηνύματος, σημείωσε στο ημερολόγιό του τη λέξη Χαρά τρεις φορές και τίποτ' άλλο. Και είναι χαρακτηριστικό πως την ίδια άκρι ως λέξη σημείωσε και στο δικό του ημερολόγιο, κάτω από όμοιες

συνθήκες, ο σπουδαιότερος από τους ζώντες σήμερα φιλοσόφους στη Γαλλία, ο Γκαμπριέλ Μαρσέλ. Η φύση μεριζεί τον κόσμο σε άντικειμενα ήδονής ή πόνου, πόθου ή άποστροφής, ενώ το πνεύμα κάνει να άναβλύζει από κάθε πράγμα και από κάθε ύπαρξη μία πηγή χαράς, δηλαδή άγάπης.

Η μελέτη του ανθρώπου, η εξέταση της συνειδήσεως, σκοπεύουν να συγκρατήσουν μέσα στην ύπαρξη τις πιο όμορφες στιγμές, αυτήν την κατάσταση της καθαρής απλότητας μέσα στην οποία όλες οι δυνάμεις της υπάρξεως είναι διαθέσιμες. Μεσα σ' αυτήν την τέλεια ίσορροπία, όπου η ψυχή επιστρέφει στον εαυτό της, δηλαδή στη μοναδική της σχέση με το Θεό, δεν είναι σαστό να πούμε πως έχουμε να κάμουμε με μία άσκοπη οφθαλμοσκοπία, αλλά πως έχουμε μία κατάσταση όπου κάθε ιδέα αποκτά όλη της τη διαφάνεια, κάθε ύπαρξη όλη της τη πληρότητα. Αυτήν την εξαιρετική διάθεση που ξαφνικά παρουσιάζεται σ' εμάς, χωρίς εκκίνηση, σαν μία χάρη, πρέπει να ξέρουμε να τη μονιμοποιούμε. Αυτό ίσως είναι η σοφία. Πρέπει, μ' άλλα λόγια, να κρατιόμαστε όσο μπορούμε πιο κοντά σ' αυτό το μουσικό κέντρο της ψυχής άπ' όπου είναι έτοιμη, κάθε στιγμή, ν' αναβλύσει η χαρά. Κι' αυτό είναι, χωρίς αμφιβολία, το μόνο μέσο να δημιουργούμε ανάμεσα σ' εμάς και τους συνανθρώπους μας μία επικοινωνία, να τους λυτρώνουμε από τη φυλακή μιας όλο υποκειμενισμού μοναξιάς, να μη θυμόμαστε για ό,τι κάνουν, να μη τους φέγουμε, να τους υποδεχόμαστε μέσα σ' έναν κόσμο από τον όποιον τεθαίνουμε πως είχαν ξεριζωθεί. Έξ' άλλου, θα πρέπει να πούμε πως καθε άληθινή απόλαυση είναι άφιλόκερδη και ξένη προς την έννοια της κατοχής και της ιδιοκτησίας. Συνίσταται στην άναένιση του σύμπαντος και όλων των διαφορών που το γεμίζουν, στο να χαιρετά κανείς για ό,τι είναι, αυτό το πάντοτε νέο άπρόοπτο, άνεξάντηλο «είναι». Υπάρχουν ψυχές χυδαίες, που δεν έχουν μπροστά τους παρά την ιδέα του κέρδους, με τις όποιες κάθε επικοινωνία είναι αδύνατη. Τούτο, γιατί κάθε επικοινωνία προϋποθέτει

μία τέλεια άφιλόκερδεια. Η άφιλο κέρδεια είναι η άδιαφορία, η περιφρόνηση προς κάθε τι που δεν είναι παρά δικό μας και που μας περιορίζει. Άφιλόκερδεια είναι να τά αφήνεις όλα για να τά έχεις όλα. Άρκει να ενεργούμε με τρόπο άφιλόκερδο, χωρίς να άσασχολούμαστε με την ύποδοχη που θα τύχη η άφιλόκερδη αυτή ενέργειά μας.

Μόνο ένα χαρακτηριστικό σημείο υπάρχει της Άγιότητας, πολύ απάνω, το μόνο άναγκαίο, που συνοψίζει όλα τα άλλα, χωρίς τα άλλα αυτά δεν είναι τίποτα: Ο Άγιος είναι ο άνθρωπος που έχει γδυθεί άπό κάθε ιδέα, από κάθε είδος, από κάθε ίχνος έγωισμού. Στον Άγιο, το πνεύμα πανηγυρίζει τη μεγαλύτερη νίκη του πάνω στο φυσικό κόσμο. Ο Άγιος σε καμιά περίπτωση δεν θεωρεί τον έγωισμό του ως άρετη. Ο άνώτατος αυτός ανθρώπινος τύπος, ο Άγιος, αγαπά τον άμαρτωλό, δεν ζητάει να σώσει τον εαυτό του, αλλά τους άλλους. Ο χρόνος άδιάκοπα ζητάει τη φθορά της υπάρξεώς μας. Ο Άγιος τη σώζει, άνοίγοντας σ' αυτήν το δρόμο προς την αωνιότητα. Η αωνιότητα είναι το πρόνμιο του Άγίου.

Η ΙΑΓ ΕΚΘΕΤΗ

Στο Πνευματικό Κέντρο Άθηνών έγιναν στις 17 παρελθ. μηνός Φεβρουαρίου τα έγκαινια της ομαδικής έκθεσεως ζωγραφικής, γλυπτικής και χαρακτικής, της Διεθνούς Ένώσεως Καλών Τεχνών ΙΑΓ, με την συμμετοχή Έλλήνων και ξένων καλλιτεχνών.

Στην έκθεση αυτή που είναι άφιερωμένη στο διεθνές έτος του παιδιού και θα διαρκέσει δώδεκα συνολικά ημέρες, παρουσιάσαν έργα τους οι: Ίω. Άργυροπούλου, Μ. Βερδεσοπούλου, Γιάν. Ζωγράφος, Ν. Κακαδιάρης, Α. Καταγό, Σ. Κουζητή, Κατ. Μαρτίνη, Β. Μπινιώρη, Έλ. Παπαδογιάννη, Ν. Περαντινός, Α. Αντωνιάδου - Στεφανάκη, Γ. Συρίγος, Δ. Χατζίνας, Τίτα Χρυσοχοΐδου κ.ά.

ΑΝΘΗ ΤΣΙΑΚΑΛΟΥ

Σύγχρονη ποίηση

ΟΙ ΘΕΕΣ ΜΟΥ

ΛΙΤΣΑΣ ΚΑΣΤΑΝΗ

Στεναγμοί, λυγμοί και θάσανα, οι χάνδρες του κομπολογιού της ζωής μου. Άγνοω τη χαρά κι αυτό είναι εύτυχία. Μία εύτυχία που γεννήθηκε άπ' τον πόνο, που μεγάλωσε άπ' τη θλίψη, που σπνρίζεται στο δάκρυ.

Ίσως να παραλογίζομαι.... Μά εξηγείστε μου, τί είναι χαρά; Πού την είδατε; Πού τη ζήσατε; Θέλω να μου περιγράψετε την μορφή της!... Άλλά ξέρω ότι δεν τη γνωρίζετε κι εσείς, άφού δεν κάνατε ποτέ παρέα μαζί της. Έτσι, άφήστε να σας παρουσιάσω τις δικές μου (θεές....

Μελαγχολία, θλίψη, δυστυχία...

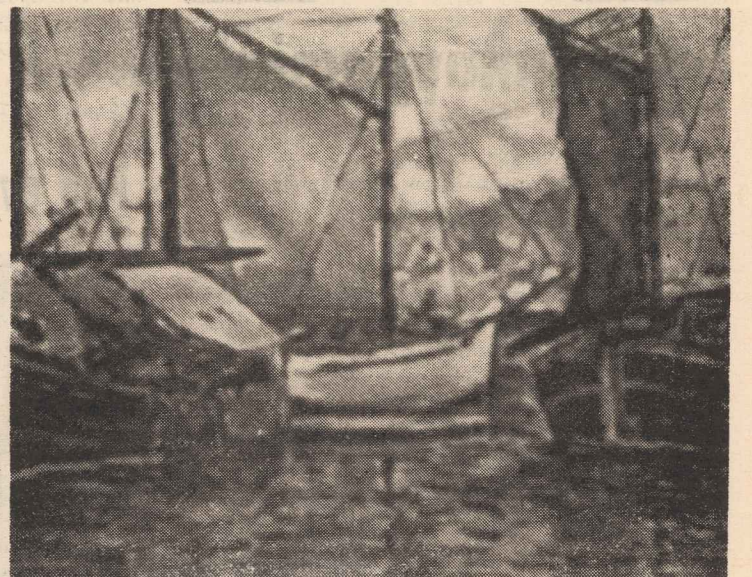
Υποκλίνομαι μπροστά, στις θείες αυτές δυνάμεις, γιατί όρίζουν την ανθρώπινη ύπαρξη!....

Η πινακοθήκη μας

ΛΕΣΠΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΤΙΔΟΥ — ΛΑΖΑΡΙΔΗ: «Σύνθεση»

ΝΙΚΟΤ ΚΕΦΑΛΑ: «Μουράγιο»

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

οι διακοπές σας
αρχίζουν μέσα στο αεροπλάνο

ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΑΤΖΗΝΑ: «Χρωματική Σύνθεση»